

ENVIRONMENTÁLNÍ BEZPEČNOST

SUBJEKTY ENVIRONMENTÁLNÍ BEZPEČNOSTI

Ing. ALENA OULEHLOVÁ, Ph.D.

Univerzita obrany
Fakulta vojenského leadershipu
Katedra krizového řízení
Kounicova 65
662 10 Brno
telefon: 973 44 31 55
e-mail: alena.oulehlova@unob.cz

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Projekt: ***Vzdělávání pro bezpečnostní systém státu***

(reg. č.: CZ.1.01/2.2.00/15.0070)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

OBSAH

- Subjekty politiky EB

Subjekty politiky EB

- v užším smyslu je subjektem - každý politicky aktivní člověk (tito lidé tvoří tzv. politickou třídu);
- v širším smyslu je subjektem - každý člověk, jehož zájmy politicky aktivní lidé, tj. politická třída, bezprostředně reprezentují;
- lidé ovšem nejsou pouze subjekty politiky, ale i objekty. Objektem politiky jsou sociální skupiny (jedinci), na něž politika působí.

Subjekty zapojené do politiky EB

- parlament;
- vláda;
- soudy;
- orgány veřejné správy;
- politické strany;
- nevládní organizace a občanské iniciativy;
- představitelé vědy a výzkumu;
- průmyslové podniky;
- zájmové svazy;
- banky a pojišťovny;
- každý;
- média.

Parlament ČR

- zákonodárná moc → přijímání zákonů, mezinárodních smluv;
- schvaluje státní rozpočet;
- vyhlášení stavu ohrožení státu na návrh vlády ČR;
- vyhlášení válečného stavu;
- vyslání AČR mimo ČR a pobyt cizích vojsk na našem území;
- projednává a schvaluje Zprávu o stavu životního prostředí České republiky.

Vláda

- výkonná moc;
- schvaluje a koordinuje politiku bezpečnosti, EB;
- vyjadřuje se k ve všem návrhům zákonů, navrhuje zákony;
- projednává a schvaluje Zprávu o stavu životního prostředí České republiky, následně ji předkládá Parlamentu ČR;
- Bezpečnostní rada státu – Koncepce environmentální bezpečnosti;
- Ústřední krizový štáb;
- Ústřední povodňová komise.

Soudy

- posuzují trestní odpovědnost;
- rozhodují o náhradách škody;
- řeší spory v oblasti EB;
- přezkoumávají rozhodnutí správních orgánů v rámci výkon správního soudnictví.

Orgány veřejné správy

- dělení veřejné správy na státní správu a samosprávu;
- podávají návrhy zákonů, interpretují a aplikují zákonné normy;
- státní správu v oblasti EB vykonávají:
  - na ústřední úrovni:
    - Ministerstvo životního prostředí
    - Ministerstvo vnitra
    - Ministerstvo obrany
    - Ministerstvo financí
    - Ministerstvo zdravotnictví
    - Ministerstvo zemědělství
    - Ministerstvo pro místní rozvoj
    - Ministerstvo průmyslu a obchodu
    - Ministerstvo dopravy a spojů
    - Ministerstvo zahraničních věcí
    - Ministerstvo spravedlnosti
    - Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvo životního prostředí

- působnost ministerstva;
- strategické dokumenty s vazbou na EB – Koncepce environmentální bezpečnosti, Státní politika životního prostředí 2012-2020, Strategický rámec udržitelného rozvoje atd.;
- zřizovatel agentur a organizací – např. ČHMÚ, CENIA, Státní fond ŽP ČR, ČGS, ČIŽP;
- gestor řešení nebezpečí – dlouhodobé inverzní situace, povodně velkého rozsahu, svahové nestability a sesuvy

Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ)

- Zajišťuje předpovědní, výstražnou a hlásnou službu v oblasti hydrologie, meteorologie, kvality ovzduší, šíření nebezpečných chemických a radioaktivní látek;
- Systém integrované výstražné služby (SIVS) – nebezpečné meteorologické a hydrologické prvky a jevy – 3 stupně bezpečí
- pracoviště předpovědní povodňové služby;
- subjekt KI, VIII. Odvětvové kritérium – nouzové služby, oblast C předpovědní, varovná a hlásná služba

Česká geologická služba (ČGS)

- výkon státní geologické služby;
- shromažďuje, zpracovává a poskytuje údaje o geologickém složení území, ochraně a využití přírodních nerostných zdrojů a zdrojů podzemních vod a o geologických rizicích;
- projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací pro potřeby České republiky;
- tvorba, rozvoj, zabezpečování provozu a trvalá aktualizace komplexního informačního systému státní geologické služby;
- zabezpečování činnosti specializovaného archivu státní geologické služby;
- posudková a řešeršní činnost v oblasti geofaktorů životního prostředí a zvláštních podmínek geologické stavby území (zjištěná a předpokládaná ložiska nerostů, území se zvláště nepříznivými inženýrsko-geologickými poměry – poddolovaná a sesuvná území).

Česká inspekce životního prostředí

- dozírá na dodržování právních předpisů na ochranu životního prostředí,
- provádí inspekce - kontroly,
- ukládá opatření k nápravě zjištěných nedostatků,
- ukládá sankční opatření za nedodržování zákonů životního prostředí,
- kontroluje obchod a nakládání s ohroženými druhy živočichů, rostlin a výrobků z nich (nelegálně získané jedince a předměty odebírá),
- omezuje, případně zastavuje provozy, pokud vážně ohrožují životní prostředí,
- podílí se na řešení starých ekologických zátěží,
- řeší podněty občanů i právnických osob,

- poskytuje informace na základě žádostí ve smyslu platných zákonů,
- informuje veřejnost i sdělovací prostředky a orgány státní správy o údajích o životním prostředí, které získává při inspekční činnosti,
- vypracovává stanoviska pro jiné orgány státní správy,
- podílí se na řešení havárií v oblasti životního prostředí,
- spolupracuje s inspekčními orgány zemí Evropské unie a sítí inspekčních orgánů EU (tzv. IMPEL),
- stanovuje poplatky za vypouštění odpadních vod a odběr podzemních vod.

Národní platforma pro snižování rizika katastrof

- poradní orgán ministra životního prostředí, zřízena příkazem ministra č. 6/2015 ze dne 2. března 2015;
- zpracovává informace o národním a mezinárodním vývoji v oblasti snižování rizik katastrof;
- podílí se na zpracování a projednává národní zprávy a další strategické dokumenty pro naplňování cílů Mezinárodní strategie pro snižování rizika katastrof;
- projednává aktivity související s implementací závěrečných dokumentů ze světových konferencí pro snižování rizika katastrof;
- projednává navrhovaná opatření (např. legislativní, nelegislativní, technická, ekonomická a organizační) pro snižování rizika katastrof;
- koordinuje činnost zástupců České republiky v orgánech Evropského společenství a OSN, která se dotýká snižování rizika a následků katastrof;
- spolupracuje při zpracování návrhů strategických dokumentů souvisejících se snižováním rizika katastrof.

Složení

- 13 členů
- Předseda - ředitel odboru bezpečnosti a krizového řízení ministerstva
- Místopředseda - vedoucí oddělení krizového řízení odboru bezpečnosti a krizového řízení ministerstva
- Ministerstvo vnitra, GŘ HZS,
- Ministerstvo zemědělství,
- Ministerstvo pro místní rozvoj,
- Český hydrometeorologický ústav,
- Institut ochrany obyvatelstva GŘ HZS MV,
- Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.M.,
- Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava,
- Centrum výzkumu globální změny (CzechGlobe) AV ČR,
- Mendelova univerzita v Brně,
- Svaz měst a obcí ČR,
- Český národní výbor pro omezování následků katastrof.

Ministerstvo průmyslu a obchodu

- surovinová a energetická bezpečnost;
- energetická KI;
- zřizuje – Česká energetická inspekce, Česká obchodní inspekce, Puncovní úřad, Licenční úřad;
- vydává strategické dokumenty

Ministerstvo vnitra

- zajišťuje bezpečnost – požární ochranu, krizové řízení, civilní nouzové plánování, ochrana obyvatelstva, IZS;
- spravuje 2 základní složky IZS;
- krizová dokumentace;
- strategické dokumenty.

Ministerstvo financí

- státní rozpočet – financování krizového řízení;
- zpracování typového plánu – narušení finančního a devizového hospodářství státu velkého rozsahu;
- vydávání dluhopisů pro krytí mimořádných událostí.

Ministerstvo zdravotnictví

- zajišťuje zdravotní službu, ochranu veřejného zdraví, prevence infekčních onemocnění, hodnocení zdravotních rizik;
- zpracování typového plánu – epidemie, epifytie, epizootie, narušení dodávek léčiv a zdravotnického materiálu velkého rozsahu, hromadné postižení osob mimo epidemií
- zřizuje Krajské hygienické stanice.

Ministerstvo dopravy

- Dopravní informační systém pro potřeby IZS;
- Při krizovém stavu ukládá povinnosti dopravcům;
- zpracování typového plánu – narušení funkčnosti dopravní soustavy velkého rozsahu a narušení funkčnosti veřejných telekomunikačních vazeb velkého rozsahu.

Ministerstvo obrany

- státní dozor nad radiační ochranou ve vojenských objektech;
- příprava a řešení na vojenské krizové situace;
- Obranná strategie ČR, Vojenská strategie ČR;
- vyčleněné SaP – ostatní složky ISZ;
- příprava obyvatelstva k obraně státu;
- Odbor hydrometeorologického zabezpečení Vojenského geografického a hydrometeorologického úřadu;
- Centrum biologické ochrany Těchonín.

Ministerstvo zemědělství

- působnost;
- typový plán – epifytie a epizootie;
- potravinová bezpečnost, biologická agens, nakládání s GMO, zajištění dodávek vody v krizových situacích, protipovodňová ochrana.

Ministerstvo zahraničních věcí

- zahraniční rozvojová pomoc;
- příprava Bezpečnostní strategie ČR.

Ministerstvo pro místní rozvoj

- regionální politika, územní plánování, stavení řád;
- Operační programy.

- další ústřední orgány státní správy:
  - Správa státních hmotných rezerv
  - Český báňský úřad
  - Státní úřad pro jadernou bezpečnost
  - Energetický regulační úřad
- specializované ústřední orgány státní správy odvozené od předchozích:
  - Česká inspekce životního prostředí
  - Český hydrometeorologický ústav
  - Česká geologická služba
  - Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru
  - Hlavní hygienik ČR
  - Zdravotní ústavy a Státní zdravotní ústav
  - Státní zemědělská a potravinářská inspekce
  - Česká energetická inspekce
  - Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
  - Státní veterinární správa
  - Česká obchodní inspekce
  - Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany, v. v. i.
- krizové meziresortní koordinační, pracovní a poradní orgány:
  - Bezpečnostní rada státu (BRS)
  - Výbor pro civilní nouzové plánování (VCNP)
  - Ústřední krizový štáb (ÚKŠ)
  - Ústřední povodňová komise (ÚPK)
  - Ústřední nákazová komise (ÚNK)
  - Povodňová komise uceleného povodí,
  - havarijní služby zahrnující pohotovostní služby provozovatelů rizikových činností, dodavatelů energie, plynu, vody, poskytovatelů dopravních, komunikačních, informačních aj. služeb apod.
- na regionální úrovni
  - kraje
- na místní úrovni
  - obce

Mezinárodní instituce

- OSN
- OECD
- NATO
- EU
- Global Monitoring for Environment and Security/Copernicus
- Group on Earth Observations

Politické strany

- programy politických stran mají definované cíle a strategie budoucí politiky v oblasti EB;
- na základě volebních výsledků a podmínek dohod ve vládní koalici se tvoří vládní program.

Nevládní organizace

- společenský a politický vliv – podílejí se na odhalování problémů;
- mohou se účastnit přípravy a připomínkování zákonů;
- postavení účastníka řízení;
- podávají stížnosti, podněty a petice;
- finanční a materiální pomoc při řešení MU a KS.

Představitelé vědy a výzkumu

- zkoumání vazeb a vztahů mezi člověkem a životním prostředím;
- odhalují environmentální problémy a podílejí se na jejich řešení;
- zpracování znaleckých posudků.

Průmyslové podniky

- znečišťovatelé životního prostředí;
- plnění právních požadavků;
- aplikace dobrovolných nástrojů
- subjekty KI.

Zájmové svazy

- podílejí se na tvorbě environmentálních požadavků;
- projednávání návrhů právních předpisů;
- lobbying.

Banky a pojišťovny

- úvěrová politika;
- pojištění environmentálních rizik;
- pooly.

Každý

- chování a informování o životním prostředí;
- podíl se na řešení problémů;
- dobrovolnická služba.

Media

- schopnost formovat mínění lidí;
- informace o problémech EB – kvalita a úroveň informací?

DĚKUJI ZA POZORNOST

Dotazy?